

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžf/84/2012
Identifikačné číslo spisu:	5012200347
Dátum vydania rozhodnutia:	31.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5012200347.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a členov senátu JUDr. Jany Baricovej a JUDr. Milana Moravu, v právnej veci žalobkyne obchodnej spoločnosti: ANTIS, s. r. o., so sídlom v Kuzmányho 8, Žilina, zastúpená: JUDr. Katarínou Kováčovou, advokátkou, so sídlom Drieňová 650/16, Žilina, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom Vázovova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1040510/1/109723/2012 z 28. februára 2012, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 20S/41/2012-87 z 16. októbra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 20S/41/2012-87 z 16. októbra 2012 p o t v r d z u j e .

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v sume 137,97 eura, na účet JUDr. Kataríny Kováčovej, advokátky v Žiline, vedený v Tatra banke, a. s., č. účtu XXXXXXXXXXX/XXXX, do troch dní.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP rozhodnutie žalovaného č. 1040510/1/109723/2012 z 28. februára 2012, ako aj rozhodnutie Daňového úradu Žilina I č. 694/230/119714/11/Bax z 15. novembra 2011, ktorým bol žalobkyni vyrubený rozdiel dane z príjmov právnickej osoby za zdaňovacie obdobie roku 2008 v sume 21.165,13 eura a zároveň nebola uznaná vykázaná daňová strata na dani z príjmov právnickej osoby za označené zdaňovacie obdobie v sume 33.774,44 eura, a vec vrátil správnomu orgánu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“) posudzujúc správnosť záverov daňových orgánov pri svojom rozhodovaní vychádzal z ustanovení § 17 ods. 1 písm. b/ a c/ a ods. 29, § 19 a § 52d ods. 5 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (zákon o dani z príjmov), v znení účinnom ku dňu 31.12.2008, § 13 ods. 1 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch v znení účinnom ku dňu 31.12.2012 (správne malo byť do 31.12.2001), § 30 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných

papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení účinnom ku dňu 31.10.2007, § 161 zákona o cenných papieroch v znení neskorších predpisov, § 323 ods. 1, § 340 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007, § 516 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007 a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, a preto v zmysle § 250j ods. 2 písm. a/ OSP napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zrušil a vrátil vec správnemu orgánu na ďalšie konanie.

Spornou otázkou medzi účastníkmi konania bolo posúdenie, či z dohôd o zmene vzájomných práv a povinností (najmä zmena splatnosti zmluvy) podľa § 516 ods. 1 Občianskeho zákonníka medzi účastníkmi záväzkovo-právneho vzťahu sa pôvodné práva a povinnosti rušia alebo ostávajú popri novom dohodnutom záväzku, a teda či je možné aplikovať ust. § 17 a nasl. zákona o dani z príjmov v znení účinnom k 31.12.2008.

Krajský súd dospel k právnomu názoru, že žalobkyňa a jednotlivé osoby, ktoré uzatvorili zmluvy o kúpe listinných cenných papierov podľa zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch alebo podľa zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch, mohli využiť inštitút dohody vymedzený v § 516 Občianskeho zákonníka a dohodnúť novú lehotu splatnosti kúpnych cien. Ustanovenie § 516 Občianskeho zákonníka je možné použiť aj vo vzťahu k novácii zmluvy o prevode cenných papierov. Obchodný zákonník nemá ustanovenie ohľadom dohody zmluvných strán o zmene záväzku, len ohľadne uznania záväzku. Preto je potrebné na takúto dohodu v zmysle § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka aplikovať predpisy občianskeho práva. Ak teda v tomto prípade účastníci pôvodných kúpnych zmlúv časť záväzkovo-právneho vzťahu, týkajúcu sa splatnosti kúpnych cien zmenili tak, že si dohodli iný dátum splatnosti, je nepochybné, že pôvodný záväzok zostal zachovaný, vyjmúc pôvodnú dohodu o splatnosti, ktorá bola nahradená novou dohodou splatnosti. Túto právnu skutočnosť musí akceptovať aj správca dane ako skutočnosť, ktorá vyplýva z pôvodného záväzkovo-právneho vzťahu, ktorý bol zmenený v tejto časti novou dohodou.

Podľa názoru krajského súdu nie je správny záver žalovaného, že pôvodná lehota splatnosti nebola dohodou zmluvných strán zrušená, bola len dohodnutá nová lehota splatnosti. Naopak tým, že bola dohodnutá nová lehota splatnosti a pôvodná lehota splatnosti nemôže popri novej lehote splatnosti obstať, platí nová lehota splatnosti a pôvodná splatnosť bola novou dohodou o splatnosti zrušená. Správca dane teda nemohol aplikovať ustanovenie § 52d ods. 5 zákona o dani z príjmov, pretože nie je splnená hypotéza tejto právnej normy spočívajúca v tom, že išlo o záväzky, pri ktorých do 31.12.2007 uplynula od splatnosti doba dlhšia ako 36 mesiacov.

V tejto súvislosti krajský súd dodal, že nie je možné použiť definíciu zneužitia práva (t. j. zneužitia zákonných inštitútov), v danom prípade inštitútu dohody zmluvných strán ohľadne splatnosti záväzkov, keďže v danom prípade zo strany či už správcu dane alebo žalovaného neboli preukázané také atribúty, ktoré by poukazovali na prvky zneužitia práva, ako boli uvedené v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie Halifax plc a i. proti Commissioners of Customs and Exices (C-255/02).

O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP tak, že úspešnej žalobkyni krajský súd priznal právo na náhradu trov konania v sume 404,37 eura z titulu právneho zastúpenia a vo výške 66,- eur z titulu súdneho poplatku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietne a neprizná jej náhradu trov konania.

Žalovaný sa vo svojom odvolaní tvrdil, že podľa jeho názoru, rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný sa pridrižiava svojho pôvodného názoru, ktorý uviedol už v priebehu konania. Poukazoval na postup upravený zákonom o dani z príjmov, podľa ktorého, ak dôjde k úhrade záväzku alebo jeho časti, základ dane sa zníži o výšku uhradeného záväzku v tom zdaňovacom období, v ktorom by bol záväzok uhradený (tzv. by sa vykonala neúčtovná úprava základu dane vo výške zaplateného záväzku).

Ďalej uviedol, že vzhľadom k skutočnosti, že sa začali množiť prípady, keď daňové subjekty nemali snahu o vysporiadanie takýchto záväzkov, došlo k predmetnej právnej úprave zákona o dani z príjmu, ktorá mala zamedziť tomu, aby takéto neuhradené záväzky znižovali základ dane. Mal preto za to, že žalobca tým, že dohodol novú lehotu splatnosti, konal účelovo, pretože nové lehoty splatnosti boli dohodnuté v čase, keď už došlo k schváleniu novely zákona č. 595/2003 Z. z. platnej od 01. januára 2008 (§ 17 ods. 29, § 52d ods. 5). Podľa jeho názoru, ak by si tak zúčastnené strany dohadovali nové

lehoty splatnosti, nedošlo by nikdy k aplikácii ustanovenia § 17 ods. 29 v nadväznosti na ustanovenie § 52d ods. 5 zákona o dani z príjmu účinného od 01. januára 2008.

Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu zo 06. februára 2013 uviedla, že považuje napadnutý rozsudok za vecne správny, stotožniac sa s názorom krajského súdu, navrhovala, aby ho Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 219 OSP potvrdil a priznal je náhradu trov odvolacieho konania. Poukazovala na to, že nerozporuje skutočnosť, že zákonom o dani z príjmu je výška základu dane upravená vo viacerých prípadoch, poukazuje však na to, že nebola splnená hypotéza právnej normy, na základe ktorej žalovaný napadnutými rozhodnutiami zvýšil žalobkyni základ dane, a preto zvýšenie základu dane nebolo v súlade so zákonom o dani z príjmov.

Čo sa týka neúčtovnej úpravy základu dane, tak žalobkyňa poukazuje na skutočnosť, že uvedená argumentácia vyznieva ako ospravedlnenie rozhodnutia žalovaného. Pre posúdenie (ne)správnosti postupu a rozhodnutia žalovaného však uvedené nemá žiadny význam. Žalovaný nemôže svoje rozhodnutie, ktoré nie je v súlade so zákonom, zhojiť tým, tvrdením, že prípadná budúca úhrada bude znamenať zníženie základu dane, nakoľko ide o zavádzajúcu informáciu. Z dôvodu zvýšenia základu dane, ktoré nemá oporu v zákone o dani z príjmov, žalobkyňa zaplatila daň, ktorá jej bola vyrubená neoprávnene. Prípadný ďalší nárok na zníženie základu dane v tomto prípade však neobstojí, pretože peniaze, ktoré žalobkyňa zaplatila ako daň, v budúcnosti nezíska späť inak ako prostredníctvom rozhodnutia v tomto konaní.

Žalobkyňa uviedla, že medzičasom síce došlo k úhrade väčšej časti záväzkov z kúpnych zmlúv o kúpe listinných cenných papierov, ktoré spôsobili zvýšenie základu dane žalobkyne, avšak žalobkyňa nemá záujem, o uplatnenie zníženia daňového základu, nakoľko jej tým vznikne škoda v podobe nevrátených peňažných prostriedkov. Zníženie daňového základu totiž nie je ekvivalentná kompenzácia. Žalobkyňa k svojmu písomnému vyjadreniu priložila aj sumár o úhradách finančných záväzkov (väčšia časť) voči svojim veriteľom. Uvedené podľa nej len potvrdzuje, že mala snahu uhrádzať svoje záväzky od samého začiatku, avšak v čase pôvodne dohodnutej splatnosti nemala dostatok finančných prostriedkov na ich úhradu.

Ako nepravdivé považuje tvrdenie žalovaného, že uzatvárala dohody o zmene splatnosti svojich záväzkov v čase, keď bol zákon č. 621/2007 Z. z., ktorý menil a dopĺňal zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov schválený, keďže k jeho schváleniu došlo podľa údajov z www.nrsr.sk dňa 28. novembra 2007 a do Národnej rady Slovenskej republiky bol predložený 28. septembra 2007, pričom žalobkyňa zmenila splatnosť svojich záväzkov v čase od 27. augusta 2007 do 12. septembra 2007, t. j. pred jeho schválením.

Ohľadom argumentu, že v dôsledku dohadovania si nových lehôt splatnosti medzi stranami by sa nedalo použiť ustanovenie § 17 ods. 29 a nasl. zákona o dani z príjmu, žalobkyňa uviedla, že subjekty záväzkovo-právnych vzťahov by sa mali správať vždy tak, aby plnili svoje vzájomné záväzky a v tomto duchu sa správala aj žalobkyňa. Žalovaný nemôže mať zo žiadneho dôvodu nadradený záujem na tom, aby subjekty svoje záväzky neplnili, preto ani záujem žalobcu na ich neplnení nemôže mať prednosť pred vôľou subjektov záväzkovo-právnych vzťahov na vzájomnom plnení, ak sa na tom dohodnú.

V doplnení vyjadrenia žalobkyne z 10. júla 2013 žalobkyňa uviedla, že aktuálne je na stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v rámci legislatívneho procesu návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý (na 6. strane v bode 34) zakazuje účastníkom záväzkovo-právneho vzťahu predĺžiť dohodnutú lehotu splatnosti pre účely ustanovenia § 17 ods. 27 zákona o dani z príjmov, z čoho vyplýva, že až v prípade schválenia tohto návrhu a účinnosťou tejto novely nebudú môcť účastníci záväzkovo-právneho vzťahu predĺžiť dohodnutú dobu splatnosti a využiť inštitút § 516 Občianskeho zákonníka a dohodnúť si novú lehotu splatnosti, ktorá ruší pôvodnú splatnosť. Podľa názoru žalobkyne z tohto dôvodu nemohol správca dane aplikovať ustanovenie § 52d ods. 5 zákona o dani z príjmov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie

prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech.

Predmetom konania v danej veci bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1040510/1/109723/2012 z 28. februára 2012 a rozhodnutia Daňového úradu Žilina I č. 694/230/119714/11/Bax z 15. novembra 2011, ktorým bol žalobkyni vyrubený rozdiel dane z príjmov právnickej osoby za zdaňovacie obdobie roku 2008 v sume 21.165,13 eura a zároveň nebola uznaná vykázaná daňová strata na dani z príjmov právnickej osoby za označené zdaňovacie obdobie v sume 33.774,44 eura, a vec vrátil správnomu orgánu na ďalšie konanie.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Jednou zo základných zásad daňového konania je v zmysle zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“ alebo „zákon o správe daní“) zásada zákonnosti, ktorá ustanovuje povinnosť pre správcu dane v daňovom konaní postupovať v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi (§ 2 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb.). V zmysle zásady súčinnosti (§ 2 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb.) správca dane postupuje v daňovom konaní v úzkej súčinnosti s daňovými subjektmi. Pre daňovú kontrolu a daňové konanie je jednou z najvýznamnejších zásad tzv. zásada voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb.), podľa ktorej správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo. Zásada rovnosti (§ 2 ods. 7 zákona č. 511/1992 Zb.), podľa ktorej všetky daňové subjekty majú v daňovom konaní rovnaké práva a povinnosti, vo svojej podstate vychádza z ústavnej zásady rovnosti účastníkov (čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky).

Účelom daňového konania je zistenie, či si daňové subjekty splnili v súlade s príslušnými hmotnoprávnymi predpismi svoje povinnosti voči štátnemu rozpočtu. Zákon o správe daní preto zakotvuje oprávnenia daňových orgánov, aby mohli zisťovať, či daňové subjekty si splnili svoje povinnosti stanovené príslušnými hmotnoprávnymi predpismi. Keďže ide o fiškálne záujmy štátu, zákon o správe daní a poplatkov obsahuje osobitnú úpravu zisťovania preverovania základu dane alebo iných skutočností rozhodujúcich pre správne určenie dane alebo vznik daňovej povinnosti daňového subjektu.

Podľa § 29 ods. 1 zákona o správe daní dokazovanie vykonáva správca dane, ktorý vedie daňové konanie.

Podľa § 29 ods. 2 zákona o správe daní, správca dane dbá, aby skutočnosť rozhodujúce pre určenie daňovej povinnosti boli zistené čo najúplnejšie a nie je pritom viazaný iba návrhmi daňových subjektov.

Podľa § 29 ods. 4 zákona o správe daní, ako dôkaz možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočnosť rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti, a ktoré nie sú získané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ide najmä o rôzne podania daňových subjektov (priznania, hlásenia, odpovede na výzvy správcu dane a pod.), o svedecké výpovede, znalecké posudky, verejné listiny, protokoly o daňových kontrolách, zápisnice o miestnom zisťovaní a obhliadke, povinné záznamy vedené daňovými subjektami a doklady k nim.

Podľa § 29 ods. 8 zákona o správe daní, daňový subjekt preukazuje skutočnosť, ktoré majú vplyv na správne určenie dane a skutočnosť, ktoré je povinný uvádzať v priznaní, hlásení a vyúčtovaní, alebo na ktorých preukázanie bol vyzvaný správcou dane v priebehu daňového konania, ako aj vierohodnosť, správnosť alebo úplnosť povinných evidencií alebo záznamov vedených daňovým subjektom.

Podľa § 17 ods. 29 zákona č. 595/2003 Z. z. v znení účinnom k 31.12.2008 základ dane zistený podľa §

17 ods. 1 písm. b/ a c/ sa zvýši o výšku záväzku prislúchajúceho k výdavku (nákladu), ktorý je podľa § 19 daňovým výdavkom, a to aj k výdavku (nákladu) prislúchajúcemu k odpisovanému a neodpisovanému majetku, zásobám a inému majetku, pri ktorom vzniká výdavok (náklad) pri jeho zaradení alebo vyradení zo spotreby alebo z používania, alebo neuhradenej časti takého záväzku, a to v tom zdaňovacom období, v ktorom od jeho splatnosti uplynula doba 36 mesiacov. Ak po tomto období dôjde:

- a) k úhrade záväzku alebo jeho časti, základ dane sa zníži o výšku uhradeného záväzku v tom zdaňovacom období, v ktorom bol záväzok alebo jeho časť uhradený,
- b) k premlčaniu alebo zániku tohto záväzku, základ dane sa zníži o výšku zaúčtovaného výnosu v tom zdaňovacom období, v ktorom sa o výnose účtuje.

Podľa § 52d ods. 5 cit. zákona v znení účinnom k 31.12.2008 ustanovenie § 17 ods. 29 v znení účinnom od 01. januára 2008 sa použije aj na záväzky, pri ktorých do 31. decembra 2007 uplynula od splatnosti doba dlhšia ako 36 mesiacov, pričom suma týchto záväzkov zvyšujúca základ dane sa zahrnie do základu dane rovnomerne počas dvoch bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období ukončených najneskôr 31. decembra 2009.

Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 600/1992 Zb. v znení účinnom k 31.12.2001 zmluva o odplatnom prevode cenných papierov kúpou (ďalej len „zmluva o kúpe cenných papierov“) sa spravuje úpravou kúpnej zmluvy v Obchodnom zákonníku, pokiaľ z tohto zákona alebo povahy veci nevyplýva niečo iné. Na platnosť zmluvy sa vyžaduje, aby v nej boli určené prevádzané cenné papiere a ich kúpna cena.

Podľa § 30 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z. z. v znení účinnom k 31.10.2007 zmluva o kúpe cenných papierov sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka o kúpnej zmluve, ak tento zákon neustanovuje inak. Na platnosť zmluvy o kúpe cenných papierov sa vyžaduje, aby bol v nej určený druh prevádzaného cenného papiera, počet prevádzaných cenných papierov, ich kúpna cena a ich ISIN, ak je pridelený.

Podľa § 161 zákona č. 566/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa však posudzujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení účinnom k 31.12.2007 ak niekto písomne uzná svoj určitý záväzok, predpokladá sa, že v uznanom rozsahu tento záväzok trvá v čase uznania. Tieto účinky nastávajú aj v prípade, keď pohľadávka veriteľa bola v čase uznania už premlčaná.

Podľa § 340 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení účinnom k 31.12.2007 dlžník je povinný záväzok splniť v čase určenom v zmluve.

Podľa § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

Podľa § 516 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 31.12.2007 účastníci môžu dohodou zmeniť vzájomné práva a povinnosti.

Podľa § 516 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak z dohody nevyplýva nepochybne, že dojednaním nového záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok popri doterajšom záväzku, ak sú pre jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti.

Najvyšší súd mal z pripojeného administratívneho, ako aj súdneho spisu za preukázané, že k záväzkom pod internými číslami č. DFI206200, DFI243200, DFI209200, DNA302, DFI220200, DFI226200,

DNA202, DFI229200, DFI235200, DFI258200, DNA902 a DFI242200 žalobkyňa predložila dohody, ktorými ako pôvodný dlžník podľa § 558 Občianskeho zákonníka uznala svoje záväzky voči konkrétnym veriteľom, uvedeným v týchto dohodách a zároveň sa s nimi dohodla o novom termíne splatnosti s tým, že svoj dlh zaplatí najneskôr do 31.12.2010. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia tieto záväzky žalobcu uhradené neboli. Pôvodné kúpne zmluvy, ktorými žalobca odkúpil jednotlivé cenné papiere od predávajúcich - veriteľov, boli uzavreté tak, že kupujúci uhradí predávajúcim kúpnu cenu za cenné papiere najneskôr do 31. decembra 2000 (časť zmlúv) alebo do 31. decembra 2003 (časť zmlúv).

Najvyšší súd ako súd odvolací sa pri aplikácii § 219 ods. 2 OSP v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku Krajského súdu v Žiline. V zmysle právnej úpravy zmluvnej strany (žalobkyňa a jednotlivé osoby), či už zmluvy o prevode cenných papierov uzavretej podľa § 13 zákona č. 600/1992 Zb. alebo zmluvy o kúpe cenných papierov podľa § 30 zákona č. 566/2001 Zb., mohli využiť právny inštitút dohody vymedzený v § 516 Občianskeho zákonníka a dohodnúť si novú lehotu splatnosti kúpnych cien predmetu zmlúv - cenných papierov. Ak v danom prípade účastníci pôvodných kúpnych zmlúv časť záväzkovo-právneho vzťahu, týkajúcu sa splatnosti kúpnych cien, zmenili tak, že si dohodli iný dátum splatnosti, je nepochybné, že pôvodný záväzok zostal zachovaný, vyjmúc pôvodnú dohodu o splatnosti, ktorá bola nahradená novou dohodou splatnosti. Uvedený názor týkajúci sa zmeny čiastkových práv a povinností (a s tým spojený ich zánik a vznik) dohodou podľa § 516 Občianskeho zákonníka bez dojednania, že skorší záväzok ma zaniknúť v dôsledku dojednania nového záväzku, v pôvodnom záväzku zostáva aj Najvyšší súd Českej republiky vo svojom rozhodnutí z 13. decembra 2006, sp. zn. 33Odo/399/2005. Nič teda nebránilo zmluvným stranám nováciou zmeniť konkrétnu časť pôvodného záväzkovo-právneho vzťahu, týkajúcu sa splatnosti a vymedziť si splatnosť novým spôsobom. Tým, že bola dohodnutá nová lehota splatnosti a pôvodná lehota splatnosti nemôže popri novej lehote splatnosti obstať, platí nová lehota splatnosti a pôvodná splatnosť bola novou dohodou o splatnosti zrušená.

Čo sa týka tvrdenia žalovaného, podľa ktorého, ak dôjde k úhrade záväzku alebo jeho časti, základ dane sa zníži o výšku uhradeného záväzku v tom zdaňovacom období, v ktorom by bol záväzok uhradený (tzv. vykonala by sa neúčtovná úprava základu dane vo výške zaplateného záväzku), najvyšší súd má za to, že tento postup podľa zákona o dani z príjmov je prípustný iba v prípade, ak by došlo k vydaniu zákonného rozhodnutia správcu dane, teda k zákonnému zvýšeniu základu dane.

Ohľadom argumentu žalovaného týkajúceho sa účelového uzatvárania dohôd o zmene termínu splatnosti, a tým sa vyhýbaní ustanoveniam § 17 ods. 29, § 52d ods. 5 zákona o dani z príjmov, najvyšší súd podotýka, že žalovaný ako verejnoprávny subjekt, prevažne vystupujúci vo verejnoprávných (administratívno-právnych) vzťahoch nemôže mať zo žiadneho dôvodu právny záujem na plnení povinností iných subjektov vyplývajúcich zo súkromnoprávných (záväzkovo-právnych) vzťahov, ktoré sú charakteristické svojou povahou. Taktiež aj z vyjadrenia žalobkyne vyplýva, že k dohodám o zmene termínu splatnosti nedošlo účelovo s cieľom vyhnúť sa zákonným ustanoveniam § 17 ods. 29, § 52d ods. 5 zákona o dani z príjmov, pretože k schváleniu novely zákona o dani z príjmov došlo dňa 28.11.2007 a do Národnej rady Slovenskej republiky bol uvedený návrh predložený dňa 28.09.2007, pričom žalobkyňa zmenila splatnosť svojich záväzkov ešte predtým, a to v čase od 27.08.2007 do 12.09.2007.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalovaného uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci a preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP potvrdil, stotožniac sa v zásade aj s dôvodmi jeho rozhodnutia (§ 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), nakoľko pri nedostatku žalobných dôvodov pre zrušenie napadnutého rozhodnutia nezistil ani okolnosti, ku ktorým by musel prihliadať z úradnej povinnosti.

O náhrade trov odvolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal podľa

§ 11 ods. 4, § 14 ods. 1 písm. b/ a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov ich náhradu v sume 137,97 eura. Suma pozostáva z náhrady za jeden úkon právnej služby v sume 130,16 eura (písomné vyjadrenie k odvolaniu) plus 1 x paušál v sume 7,81 eura.

Náhradu trov odvolacieho konania je žalovaný povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne žalobkyne, JUDr. Kataríny Kováčovej, advokátky, č. účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX vedený v Tatra banke, a. s. (§ 149 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) do troch dní.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.